

## Taktyczna zgoda na otwarcie negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną

Marta Szpala

26 marca Rada Europejska zatwierdziła decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną. Przed faktycznym ich rozpoczęciem, czyli zwołaniem pierwszej konferencji międzyrządowej, Rada Europejska musi jeszcze jednomyślnie przyjąć ramy negocjacyjne. W przypadku Albanii decyzja w tej kwestii jest obwarowana dodatkowymi warunkami w pięciu priorytetowych obszarach. Są to: reforma ordynacji wyborczej zgodnie z zaleceniami OBWE, wdrożenie reformy sądownictwa, powołanie wyspecjalizowanych instytucji do walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, nowelizacja ustawy medialnej oraz przeciwdziałanie składaniu przez obywateli Albanii bezpodstawnych wniosków o azyl w państwach UE.

### Komentarz

- Decyzja o otwarciu negocjacji przełamuje dotychczasowy impas w polityce rozszerzenia, wynikający przede wszystkim ze sprzeciwu Francji. W konsekwencji od czerwca 2018 r. państwa członkowskie nie były w stanie osiągnąć konsensusu w tej sprawie. Tymczasem zarówno Albania, jak i Macedonia Północna podjęły znaczne wysiłki na rzecz zbliżenia z Unią, które zostały pozytywnie ocenione przez Komisję Europejską (KE) od kilku lat rekomendującą rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych – Tirana wdraża kompleksową reformę sądownictwa, a Skopje zmieniło nazwę państwa, by zakończyć spór z Grecją, blokującą jej akcesję. Kilukrotne odkładanie decyzji o otwarciu negocjacji podważyło wiarygodność perspektywy członkostwa w UE państw Bałkanów Zachodnich i osłabiło pozycję Unii w regionie. Macedoński rząd, który podporządkował swoje działania integracji z Unią, podał się do dymisji w grudniu 2019 r., po kolejnym braku decyzji o otwarciu negocjacji (przedterminowe wybory parlamentarne miały odbyć się w kwietniu br., ale zostały odwołane ze względu na pandemię COVID-19). Negatywnie wpłynęło to na determinację lokalnych polityków do wdrażania reform, których wymaga UE.
- Konsensus w sprawie negocjacji udało się osiągnąć dzięki przyjęciu propozycji KE z lutego br. mającej zreformować proces negocjacji akcesyjnych zgodnie m.in. z postulatami Francji. Według deklaracji unijnych polityków proces akcesji ma być teraz bardziej dynamiczny, przewidywalny i wiarygodny, gdyż oparty na obiektywnych kryteriach. Wprowadzone zmiany przede wszystkim jednak wzmacniają rolę państw członkowskich w polityce rozszerzenia. Uzyskały one bowiem możliwość przedstawiania

własnych raportów o reformach w państwach kandydujących (dotychczas była to rola KE), co wydłuży jeszcze bardziej proces akcesji. Zmiany nie obejmą Czarnogóry i Serbii, które negocjują członkostwo w UE od odpowiednio 2012 i 2014 r. Podważa to deklaracje o stosowaniu obiektywnych, jednakowych kryteriów dla państw aspirujących do UE.

- Decyzja Unii stanowi dla Bałkanów Zachodnich pozytywny sygnał potwierdzający wolę przynajmniej części państw członkowskich do kontynuowania procesu rozszerzenia. Rezygnacja z określenia daty przyjęcia ram negocjacyjnych oznacza jednak, że kraje sceptyczne wobec rozszerzania UE taktycznie zgodziły się na otwarcie negocjacji, ale w dalszym ciągu będą rozciągać ten proces w czasie.